

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА БУДІВНИЦТВА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ФІЗИКА

Освітньо-професійна програма Харчові технології
спеціальність 181 Харчові технології
галузь знань 18 Виробництво та технології
освітній ступінь Бакалавр

Розробник
Анатолій СЕМЕНОВ,
доцент кафедри будівництва та професійної освіти,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

Гарант ОПП
Ніна БУДНИК,
завідувачка кафедри харчових технологій,
кандидат технічних наук, доцент

Полтава
2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фізика
Місце в індивідуальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра будівництва та професійної освіти
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Анатолій СЕМЕНОВ</i>, к.ф.м.н., доцент. <i>Контакти:</i> ауд. 309 (навчальний корпус №3), : anatolii.semenov@pdaa.edu.ua, +38050-988-44-35, <i>(Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/semenov-anatoliy-oleksiyovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	181 Харчові технології Харчові технології
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з навчальних дисциплін: «Математика», «Хімія»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення фізичних процесів, явищ і законів для пізнавання загальних закономірностей природи та інтерпретації технічних процесів необхідних для вирішення виробничих завдань технічного і технологічного характеру у різних галузях харчової промисловості.

Основні завдання навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти знання про основні фізичні явища та фундаментальні закони, фізичні величини та їх одиниці вимірювання, які необхідні для вивчення дисциплін професійно-практичного циклу; вміння проводити фізичні вимірювання та математичну статистичну обробку результатів, а також оцінювати їх достовірність, дати достатньо широку теоретичну підготовку в області фізики, що дозволить майбутнім спеціалістам орієнтуватись у науковій і технічній інформації; сформувати науковий світогляд та творче мислення; застосовувати сучасні фізичні методи вирішення завдань теоретичного, експериментального і прикладного характеру у фаховій діяльності.

Компетентності:

загальні:

- ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.
 ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 6. Здатність працювати в команді.
 ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.
 ЗК 9. Уміння розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обґрунтовані рішення.

фахові:

СК 1. Здатність впроваджувати у виробництво технології харчових продуктів на основі розуміння сутності перетворень основних компонентів продовольчої сировини впродовж СК.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі харчових технологій.

ПРН 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПРН 4. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН 16. Дотримуватися правил техніки безпеки та проводити технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.

ПРН 18. Мати базові навички проведення теоретичних та/або експериментальних наукових досліджень, що виконуються індивідуально та/або у складі наукової групи.

ПРН 19. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 181ХТ бд 2022			
	усього	у тому числі		
лек.		лаб.	с.р.	
Динаміка поступального руху матеріальної точки	12	2	2	8
Динаміка обертального руху твердого тіла	11	2	2	7
Динаміка коливального руху	11	2	2	7
Основи молекулярно-кінетична теорії	12	2	2	8
Закони термодинаміки	11	2	2	7
Закони електродинаміки. Основні характеристики магнітного поля	11	2	-	9
Механічні, теплові, магнітні та термоелектричні властивості твердих тіл	11	2	2	7
Закони геометричної оптики. Особливості хвильової природи світла	11	2	2	7
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання

Результат навчання	Форми контролю
ПРН 1. Знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі харчових технологій.	- ведення конспекту лекцій; - виконання завдань самостійної роботи (письмове опрацювання теоретичного матеріалу; письмове оформлення звіту до лабораторних робіт); - виконання завдань лабораторних робіт (вимірювальних, розрахункових та графічних завдань) та їх теоретичний захист; - тестування
ПРН 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.	
ПРН 4. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.	
ПРН 16. Дотримуватися правил техніки безпеки та проводити технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.	
ПРН 18. Мати базові навички проведення теоретичних та/або експериментальних наукових досліджень, що виконуються індивідуально та/або у складі наукової групи.	
ПРН 19. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.	

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання лабораторних завдань	Тестування	
ПРН 1	2	3	3	2	10
ПРН 2	2	3	3	2	10
ПРН 4	3	6	8	3	20
ПРН 16	3	6	8	3	20
ПРН 18	2	5	10	3	20
ПРН 19	2	5	10	3	20
Разом	14	28	42	16	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання лабораторних завдань	Тестування	Разом

Тема 1. Динаміка поступального руху матеріальної точки	0	4	6	2	12
Тема 2. Динаміка обертального руху твердого тіла	2	4	6	2	14
Тема 3. Динаміка коливального руху.	2	4	6	2	14
Тема 4. Основи молекулярно-кінетичної теорії	2	4	6	2	14
Тема 5. Закони термодинаміки	2	4	6	2	14
Тема 6. Закони електродинаміки. Основні характеристики магнітного поля	2	0	0	2	4
Тема 7. Механічні, теплові, магнітні та термоелектричні властивості твердих тіл	2	4	6	2	14
Тема 8. Закони геометричної оптики. Особливості хвильової природи світла	2	4	6	2	14
Разом	14	28	42	16	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
Опитування	2 бали – надані відповіді на всі запитання, вони є достатньо аргументованими; 1 бал – надані відповіді на більшість запитань, але є неточність у судженнях; 0 балів – відповідь не надана на жодне запитання (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання теми</i>)
Виконання завдань самостійної роботи	4 бали – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими; 3 бали – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є не достатньо аргументованими; 2 бали – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на переважну більшість запитань; 1 бал – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на більшість запитань, але є неточність у судженнях; 0 балів – не виконано завдання з самостійної роботи (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання теми</i>)
Виконання лабораторних завдань	6 балів – виконані теоретичні та експериментальні дослідження та всі необхідні аналітичні обґрунтування; аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а також надані вичерпні відповіді на контрольні запитання; 5 балів – виконані теоретичні та експериментальні дослідження та всі необхідні аналітичні обґрунтування; аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, надані не всі відповіді на контрольні запитання; 4 бали – виконані завдання, проведено теоретичні та експериментальні дослідження, всі необхідні аналітичні

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
	розрахунки, сформульовано загальні висновки, але вони не є достатньо аргументованими; 3 бали – виконані завдання, проведено теоретичні та експериментальні дослідження, всі необхідні аналітичні розрахунки, сформульовано загальні висновки, але вони не є достатньо аргументованими та не точними; 2 бали – виконані дослідження, але звіт містить не суттєві помилки, не впевнене трактування основних положень, фактів і правил, та демонстрування не достатнього вміння аналізувати та оцінювати результати досліджень; 1 бал – виконані дослідження, але звіт містить суттєві помилки, не впевнене трактування основних положень, фактів і правил, та демонстрування не достатнього вміння аналізувати та оцінювати результати досліджень, що привело до прийняття хибних рішень та висновків; 0 балів – часткове виконання дослідження, відсутній звіт, відсутність відповідей у здобувача на поставлені питання (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне виконання завдання</i>).
Тестування	1,6-2 бали – 90...100% вірних відповідей; 1,1-1,5 балів – 89...74% вірних відповідей; 0,5-1,0 бал – 60...73% вірних відповідей; 0-0,4 бали – менше 59% вірних відповідей; (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання матеріалу</i>).

Схема оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за 2- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен, диференційований залік	залік	Оцінка ЄКТС	Пояснення
90-100	відмінно	зараховано	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81			C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	задовільно		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)

60-63			E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	незараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34			F	Незадовільно (з обов'язковим повторним опануванням освітнього компонента)

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – Залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Контрольні роботи та звіти перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час тестування заборонено (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.

Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

- 1 Кармазін В. В., Семенець В. В. Курс загальної фізики. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2016. 786 с.
- 2 Лопатинський І. Є., Зачек І. Р. та ін. Фізика для інженерів. Видавництво: Львівська політехніка, 2009. 385 с.
- 3 Дмитрієва В. Ф., В. Л. Прокоф'єв. Основи фізики: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 4-е вид., Стер. - М.: Вища. шк., 2009. 527 с.
- 4 Кучерук І. М., Горбачук І. Т., Луцик П. П. Загальний курс фізики: навчальний посібник для студ. техн. і пед. спец. вузів: у 3 т. Т. 1: Механіка; Молекулярна фізика і термодинаміка / за ред. І. М. Кучерука. 2-ге вид., випр. К.: Техніка, 2006. 532 с.
- 5 Чолпан П. П. Фізика: підручник. К.: Вища школа, 2003. 567 с.

Допоміжні

- 1 Дмитрієва В. Ф. Фізика. Київ: Техніка, 2008. 560 с.
- 2 Перестюк М. О., Маринець В. В. Теорія рівнянь математичної фізики: підруч. для студ. фіз.-мат. та інж. спец. ун-тів. К.: Либідь, 2006. 424 с.
- 3 Бушок Г. Ф., Венгер Є. Ф. Курс фізики: навчальний посібник для студ. фіз.-мат. фак. пед. вузів: у 3 кн. Кн. 2: Електрика і магнетизм. К.: Вища шк., 2003. 378 с.
- 4 Гаркуша І. П., Горбачук І. Т., Курінний В. П. Загальний курс фізики: Зб. задач: Навч. посіб. для студ. інж.-техн. і пед. спец. вузів; За ред. І.П. Гаркуші. 2-е вид., стер. К.: Техніка, 2004. 560 с.
- 5 Рижкова Т. Ю. Фізика: методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт. Полтава: ПДАУ, 2021. 110 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- 1 Бібліотека Полтавського державного аграрного університету. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka> (дата звернення: 01.09.2022).
- 2 Дистанційний курс для спеціальності 181 «Виробництво та технології» із дисципліни: «Фізика» (2022-2023 н.р.) Полтавський державний аграрний університет. URL: <http://moodle.pdaa.edu.ua> (дата звернення: 01.09.2022).
- 3 Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 30.08.2022).